

The Jubilee Law

ဂျူဘလီအတ်တတ်တော်သီ

မုန်ဆါတန်အံ့ ပကချုန်ဟ်တတ်ဘဉ်ဃးဒီး၊ လာပုအံ့စရုလးဖိသုတ်တဖဉ်အကီ ကစာယွဟုတ်လီ တတ်သိတ်တတ်သီဖိဖျါလါစါမါရှုအအိတ်နုတ်အကျါ တတ်သိတ်တတ်သီတမံအံ့နုတ်လီ။

တတ်သိတ်တတ်သီအဝဲအံ့ဘဉ်တတ်ကိးအီလါ ဂျူဘလီအတ်တတ်တတ်သီလီ။

ဘဉ်ဃးဒီးတတ်သိတ်တတ်သီအတ်တတ်မလိတ်အဂုတ်နုတ် ပကထံဉ်ဘဉ်ဖဲ၊ **၃မိၤရှု ၂၅:၈-၁၀** နုတ်လီ။

“ဒီးနဘဉ်ကံလါနုတ်နွံအိတ်ဘုးနုတ်၊ နွံနုတ်နွံဘျီဒီးနွံအိတ်ဘုးတတ်အမုန်တဖဉ် ကကဲထီဉ်လါနုတ် လွံဆဲခွဲနုတ်လီ။”

“ဒီးလါလါနွံလါတလါထီဉ်ဆဲဆဲနုတ်နုတ်တနုတ်နုတ် နဘဉ်ဒုးခိက်ကွဲအသိတ်ဖးဒိတ်လီ။ လါတတ်ပူဖျဲးအ မုန်တနုတ်နုတ်သုဘဉ်ဒုးခိက်ကွဲအသိတ်လါ သုကီဒိဘဉ်ညါလီ။”

“ယံဆဲနုတ်တနုတ်နုတ် သုဘဉ်ပတ်စိဆုတ်အီဒီး ကိးထီဉ်တတ်ထုဉ်ဖျဲးလာပုကီဖိခဲလါအကီလါ ကီပူ ဒိကီညါလီ။ ကကဲထီဉ်တတ်သုဉ်ဒုးခိက်ကွဲအသိတ်လါ၊ ဒီးသုကကုၤကုၤတဂၤဆုအတ်တတ်ပံးဃာ်စုတ်စုတ်၊ ဒီးသုကကုၤ ကုၤတဂၤဆုအပုဒုဉ်ဖိအိတ်စုတ်စုတ်လီ။”

မုန်ဝဲလီ။ တတ်သုတ်တဖဉ်အံ့နုတ်မုန်ဒုဉ်ဂျူဘလီအတ်တတ်တတ်သီနုတ်လီ။ တတ်လါ “ဂျူဘလီအနုတ်” အံ့နုတ်မုန်ဒုဉ်နွံအိတ်ဘုးနုတ်၊ နွံနုတ်နွံဘျီဒီးနွံအိတ်ဘုးတတ်အမုန်တဖဉ်ကကဲထီဉ်လါ လွံဆဲခွဲနုတ်ဝဲဒီးအနုတ် (၅၀)အံ့ နုတ်မုန်ဝဲလီ။ ကွဲလါဘဉ်တတ်မလိတ်လါ သိဖါအနုတ်နုတ်ဘဉ်တတ်အုအီဖဲ လါနွံလါတလါထီဉ်ဆဲဆဲနုတ် နုတ်တနုတ်နုတ် ဆုကီဒိဘဉ်ညါလီ။

မုန်ဆါတန်အံ့ပထံဉ်ဘဉ်လါ၊ ဘဉ်တတ်သုအီဒီးသီး (Silver Jubilee, Golden Jubilee) တဖဉ် အံ့နုတ်၊ တတ်အစိတ်ထံးနုတ်မုန်ဒုဉ်လါ လံာ်စိဆုအပူနုတ် ပထံဉ်ဘဉ်လီ။

ဘဉ်ဃးဒီးဂျူဘလီအတ်တတ်တတ်သီအတ်ပညိတ်အံ့နုတ်မုန်တတ်ဒိလဲဉ်နုတ် ပကဃုသုညါဘဉ်အီ တက့ၢ်။ ပကထံဉ်ဘဉ်ဖဲ၊ **၃မိၤရှု ၂၅:၁၃-၁၇** နုတ်လီ။

“လါတတ်သုဉ်ဒုးခိက်ကွဲအသိတ်နုတ် သုကကုၤကုၤတဂၤဆုအတ်တတ်ပံးဃာ်၊ တဂၤဆုအတ်တတ်ပံးဃာ်ဒုဉ်ဝဲစုတ် စုတ်လီ။”

“ဒီးနမုန်ဆါကွံာ်အတ်တတ်တမံမံဒီးပုလါ နဃာမုန်ဂုၤ၊ နမုန်ပုလါတတ်လါပုလါနဃာအစုပူမုန်ဂုၤ၊ သု တဘဉ်မလါအလိတ်သုသးတဂၤဒီးတဂၤဘဉ်။”

“ဒိနုတ်ပုလါကွံာ်တတ်သုဉ်ဒုးခိက်ကွဲအသိတ်အတ်တတ်ကံအသိးနုတ် နဘဉ်ပုလါတတ်လါပုလါနဃာလီ။ ဒိနုတ်လါ အသုဉ်အိတ်အတ်ကံအသိးနုတ် ဘဉ်ဆါတတ်ဒီးနုတ်လီ။”

“ဖဲဒုဉ်အနုတ်အါဝဲအသိးနုတ် နဘဉ်မလါအါထီဉ်အပူလီ။ ဒီးဖဲအနုတ်စုတ်ဝဲအသိးနုတ် နဘဉ်မလါလီ။ အပူလီ။ အဂုတ်ဒိအံ့၊ ဖဲဒုဉ်တတ်ဂုၤတလါသုဉ်ဒုးခိက်ကွဲအသိးနုတ် ဆါဝဲဒီးနုတ်လီ။”

“ဒီးသုတဘဉ်မလါအလိတ်သုသးတဂၤဒီးတဂၤဘဉ်ဒီးနဘဉ်ပုလါနကစာ်လီ။ အဂုတ်ဒိအံ့၊ ယဲဒုဉ်အံ့ယ မုန်ယွၤသုကစာ်လီ။”

တၢ်လၢဂျူဘလံၣ်တၢ်အမုၢ်နံၤန့ၣ်ကစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်မၤတၢ်ပျၢ်ကွံၣ်တၢ်ဒီး ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သဘျုးပုၤလၢအအိၣ်ဒီးအကမၢ်ဒီးပုၤလၢဘၣ်တၢ်မၤကဲကုၢ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ဒီးတၢ်စၢၤဘၣ်ဘးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်လီၤ. တၢ်ဆါတၢ်ပုၤဘၣ်ဘးဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးတၢ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်, ကဘၣ်ဒွးဝဲလၢဂျူဘလံၣ်အနံၣ်လၢခံတဘျီကတုၤအဂီၢ်န့ၣ် အနံၣ်အါဝဲအသိးကဘၣ်မၤအါထီၣ်အပူၤဒီး, နံၣ်လၢအစ့ၤအသိးကဘၣ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်အပူၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတမံၤလီၤ.

ဘၣ်မနုၤအပိလဲၣ်န့ၣ်, တၢ်လၢအနံၣ် (၅၀) လၢအမုၢ်ဂျူဘလံၣ်အမုၢ်နံၤအပူၤန့ၣ်, တၢ်တမံၤလၢလၢလၢအလီၢ်မၤကွံၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်က့ၤက့ၤအကမၢ်လၢတၢ်အခိၣ်ထံးအအိၣ်န့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. ကုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးကဘၣ်ပူၤဖျဲးလၢကုၢ်အတၢ်မၤဒီးကဘၣ်အိၣ်သဘျုးဝဲလီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်ကစၢ်ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆူပုၤအံၣ်စရုလးအအိၣ်ဒ်သိးတၢ်မၤလိာ် တမံၤန့ၣ်ဒီး, ပုၤစ့ၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လၢအထူးအတီၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် အထူးအတီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တြီၤဘၣ်အီၤလၢကျဲၣ်အံၤလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်လၢပုၤအံၣ်စရုလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဘးဒီးတၢ်မၤလိာ်အံၤမၤအသးဒ်တၢ်မၤကဲထီၣ်လၢတၢ်ကီတၢ်ခဲတမံၤန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအပိလဲၣ်န့ၣ်, လၢဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အဂီၢ် တၢ်ပူၤဖျဲးအမုၢ်နံၤအိၣ်ခံနံၣ် (၄၉နံၣ်တနံၣ်ဒီး၅၀နံၣ်တနံၣ်) အပိလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အပိ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ခံနံၣ်အပူၤတမၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အတၢ်မၤလၢအမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖျဲးသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်တမၤဝဲဒၣ်ဘၣ်.

လၢတၢ်န့ၣ်အပိတၢ်သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်အသးကံၢ်ပူၤဒီးဘၣ်ဘးဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်ကဘၣ်မၤဝဲဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဘးဒီးတၢ်ဂံၢ်အံၤန့ၣ်ကစၢ်ယွၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်တဲဖျါတၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ, **လံာ်၃မိၤဂူၤ ၂၅:၂၀-၂၂** အပူၤန့ၣ်အပိ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤမၤဝဲန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ.

“ဒီးသုမ့ၢ်စံး, နွံနံၣ်တနံၣ်န့ၣ် ပကအိၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်, ကွၢ်ကွၢ်ပတဘၣ်ဖျဲးတၢ်ဘၣ်, ဒီးပတဘၣ်ထာဖျိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီး, ယကမၤလိာ်ယတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဘၣ်လၢသုလီၤလၢ ယုနံၣ်တနံၣ်အတီၢ်ပူၤ, ဒီးကသ့ၣ်ထီၣ် လၢသၢနံၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဒီးပိးနံၣ်တနံၣ်န့ၣ် သုဘၣ်ဖျဲးတၢ်, ဒီးအိၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤလံၤတုၤလီၤလၢ နွံနံၣ်တနံၣ်ဖဲ အတၢ်သ့ၣ်တချးဟဲထီၣ်ဘၣ်ဒီးသုကအိၣ်တၢ်လီၤလံၤလီၤ.”

မ့ၢ်ဝဲလီၤ. လၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ကစၢ်ယွၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤပူၤဖျဲးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကီၢ်တၢ်ကီၢ်လၢအမ့ၢ်ကဘၣ်အိၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အပိ ပဘၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဘၣ်ဘးဒီးတၢ်သၢနံၣ်လၢ ကစၢ်ယွၤအတၢ်လုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ်တၢ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဘးဒီးတၢ်ဂံၢ်အံၤန့ၣ်သုန့ၣ်ပာ်ကစီၤဒီၤ.

တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်မၤလိာ်ဖးဒိၣ်တမံၤလၢ ကစၢ်ယွၤအတၢ်အိၣ်တၢ်ကွံၣ်ဒီးကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤမၤစၢၤတၢ်အံၤန့ၣ်လၢ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးအဂီၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဧါ.

ဘၣ်ဘးဒီးဂျူဘလံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်ပနၢ်ပာ်တၢ်လံအပိ, လၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလၢအမ့ၢ်တၢ်သးခုကစီၣ်အစီၤအံၤန့ၣ် ကဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်ခီလဲၣ်. လံာ်စီဆုံအလီၢ်လံၤတကကြၢၢ်အံၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ် လၢပဂီၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်အသးဒ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢန့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ **လံာ်ရီမုၤ ၁၅:၄** န့ၣ်လီၤ.

“အဂ္ဂိဒ်အံ၊ ဖဲဒ်တံကွဲးအသးတဘီလာ်လာ်န့ၣ်၊ ဘၣ်ကွဲးအသးလာ ပဘၣ်တံသိၣ်တံသီအဂီၢ်၊ ဒ်သိး တံဝံသးစူ၊ ဒီးတံမၤမုၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတံကွဲးအသးတဖၣ်သတးဒီးပကအိၣ်ဒီးတံမုၢ်လာ်လီၤ.”

မုၢ်ဝဲလီၤ. တံကတိၤဖိတဘီလာ်အမ့ၢ် “ပဝဲ” အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်တံအိၣ်ဖှိၣ်လာ်အိၣ်မူဝဲဒ်သိး နီၣ်ခိအတံ အိၣ်မူသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဒီး တံအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်တံကွဲးနီၣ်ကွဲးဃါတံတမံၤလာ လံာ်စီဆံ့အလီၤလံၤတကကြူၣ်လာ ပဘၣ်ချူၣ်ဟံၤအီၤအဂ္ဂိဒ်န့ၣ်လီၤ. လာတံန့ၣ်အဃိ ဘၣ်ဃးဒီးဂျူၣ်ဘလံၣ်အတံသိၣ်တံသီအတံမၤလိအံၤ ပချူ သ့ၣ်ညါအီၤန့ၣ်မ့ၢ်တံဒ်လဲၣ်. ဘၣ်ဃးဒီးတံဂ္ဂိဒ်အံၤန့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ, **လံာ်စူတြိ ၁၀:၁** န့ၣ်လီၤ.

“အဂ္ဂိဒ်အံ၊ တံသိၣ်တံသီအိၣ်ဒီးတံဂုၤလာ် အကဟဲဝဲန့ၣ်အကဒု, တမ့ၢ်ဘၣ်တံန့ၣ်, အက့ၢ်အဂီၢ် ဒ်ဝဲဘၣ်သတးဒီး, မၤဝဲဒီးတံလုာ်တံဟံၤဒ်လီၤလီၢ်, လာပုၤဟံၤထီၣ်တန့ၣ်ဘၣ်တန့ၣ်တထံၣ်ဃီန့ၣ်, မၤလာ မၤပုၤပုၤလာ်အလဲၤဃီၤဆူအိၣ်န့ၣ် တသ့ဘၣ်နီတဘျီဘၣ်လီၤ.”

မုၢ်ဝဲလီၤ. တံလာတံသိၣ်တံသီအံၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးတံဂုၤလာ်အကတဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လာ အမ့ၢ်တံသးခု ကစီၣ်အစီၤဒီးတံအနံၣ်တကထီၣ်အပူၤလာအမ့ၢ် ကစီၣ်ယွၤအတံကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤအံၤန့ၣ် ကလာပုၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒ်တံကဒုသ့ၣ်တဖၣ်လာအိၣ်ဒီးတံအက့ၢ်အဂီၢ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. လာတံန့ၣ်အဃိ တံသိၣ်တံ သီအကလုာ်အကထီၣ်အပူၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးအတံကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤအကလုာ်ကလုာ်အံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်ကစီၣ်ယွၤအတံဟ့ၣ် လာအိၣ်ဒီးတံအက့ၢ်အဂီၢ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးတံလာဂျူၣ်ဘလံၣ်အတံသိၣ်တံသီ အံၤန့ၣ်မ့ၢ်တံအကဒုတမံၤလာအိၣ်ဒီး “တံအနီၢ်ကီၢ်” တခီကမ့ၢ်တံမနုၤလဲၣ်.

ပကလဲၤကဒီးဆူ လံာ်မးသဲ ၅:၁၈ အပူၤလာအမ့ၢ်ကစီၣ်ယွၤဂူးအနီၢ်ကစီၣ်ဒ်ဝဲစံးကတိၤတံဘၣ်ဃးဒီး တံအကလုာ်အကထီၣ်အံၤန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ.

“အဂ္ဂိဒ်အံ၊ ယစံးဘၣ်တဲဘၣ်သုတီတီအံၤ မ့ၢ်ဒ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်တချးဒ်မုၢ်ဒ်ဖျိးကွံာ်ဒ်ဘၣ်ဒီး, လံာ်တံမၤ လီၢ်အဖျၢၣ်ဆံးတဖျၢၣ်မုၢ်ဂုၤ, အနာ်ဖိတနာ်မုၢ်ဂုၤ, တချးလာထီၣ်ပုၤထီၣ်ဒ်ဘၣ်ခဲလၢာ်ဒီး တဟးဂီၤဘၣ်ဝဲ ဘၣ်.”

လံာ်စီဆံ့တဆာအံၤအခီပညီကအိၣ်ဒ်လဲၣ်. တံလာတံသိၣ်တံသီ အကလုာ်အကထီၣ်အံၤန့ၣ်အိၣ်ဒီး အတံပညီၣ်လာအဒိၣ်ဒီးတံအခီပညီလာအယိာ်အဂ္ဂိဒ်န့ၣ်လီၤ. ပကဟ့ၣ်တံအဒိတမံၤလာ, ဖဲ **၂မိၤဂူ ၁၂:၄၃** အသိး, ဘူၣ်လဲၤကဟံၤအကလုာ်အကထီၣ်အဝဲအံၤဘၣ်တံဒိကန့ၣ်အီၤဒီးဘၣ်တံပၤဃာ်အီၤ အဂ္ဂိဒ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒ်လာ ဘူၣ်လဲၤကဟံၤသိဖိလာ ကဘၣ်တူၢ်သံအသးအဂ္ဂိဒ်န့ၣ်လီၤ.

“ဒီးယွၤစံးဘၣ်စီမိၤဂူဒီးစီမိၤဟာရိၣ်, အဝဲအံၤမ့ၢ်တံလဲၤကဟံၤအလုာ်အလံာ်လီၤ. ပုၤတခီဘီတခီမုၢ် ဖိတအိၣ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်.”

တံလာဘူၣ်လဲၤကဟံၤအသိဖိအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒ်တံအကဒုတမံၤဒီး, အနီၢ်ကီၢ်တခီန့ၣ်မ့ၢ်ဒ် ကစီၣ်ယွၤဂူး လာအမ့ၢ်ကစီၣ်ယွၤအသိဖိလာ အတူၢ်သံအသးလာပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲလၢာ်အတံဒ်ဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်ယီၤဟာ် ၁:၂၉, မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တန့ၣ်န့ၣ် (စီမိၤဟာ်) ထံၣ်ဘၣ်ယုၣ်ဂူးဟဲဆူအိၣ်ဒီးစံးဝဲဒ်, ကွၢ်ကွၢ်, ယွၤအသိဖိလာအစီၣ်ထီၣ်ကွံာ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတံဒ်ဒီးလီၤ.

ဒ်သိးတံအကဒုလာအမ့ၢ်သိဖိန့ၣ် ပကစီၣ်စ့ၢ်ကီးအဃိသ့ၣ်တဖၣ်တံတမၤကံၢ်အီၤန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်စ့ၢ်ကီးဖဲ ပုၤမၤဘူၣ်လဲၤကဟံၤအဆာကတီၢ်အနံၣ်အသိန့ၣ် ပကစီၣ်ယွၤဂူးစ့ၢ်ကီး ဘၣ်တံမၤသံအီၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်တၢ်သီအကလုၢ်အကထါလၢပဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါအီၤဒ်အကစၢ်ယွၤအတၢ်ကူၣ်ထီၣ်ဖးလီၤသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်အါမးအပူၤ, အခဲအံၤပကက့ၤကဒါက့ၤဆူ ဂျူဘလံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအခီပညီၤဒီး အတၢ်ပညိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အဝဲအံၤအိၣ်ထီၣ်အသးခဲလဲၣ်ဒီး ပုၤအံၣ်စရူလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ဃးဒီး ဂျူဘ လံၣ်အမူးအံၤမၤဝဲဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်, ပကဃုသ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤတက့ၢ်. တၢ်စံးဆၢန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ **၃၆ၤ၅၂၅ၤ၂** န့ၣ်လီၤ.

“ကတိၤတၢ်ဒီးပုၤအံၣ်စရူလးဖိ, ဒီးစံးဘၣ်အီၤ, တုၤသုဟဲန့ၣ်လၢ ကိၢ်လၢယဟ့ၣ်လီၤသ့ၣ်ဒီး, ဟီၣ်ခိၣ် ဘၣ်အိၣ်ဘျးအတၢ်အိၣ်ဘျးလၢယွၤအကိၢ်လီၤ.”

မ့ၢ်ဝဲလီၤ. ပုၤအံၣ်စရူလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဆူကိၢ်ကနၤဇၢၣ်ဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤ ဂျူဘလံၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ.

ပုၤအံၣ်စရူလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကိၢ်အပူၤန့ၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ဃးဒီး ဂျူဘလံၣ်အမူး အကိၢ်ဘၣ်ခိးတၢ်ဆၢကတိၢ်အနံၣ် (၄၉) နံၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘျးအမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတိၢ် (၄၉) နံၣ်ဝံၤ လၢအမ့ၢ်အနံၣ် (၅၀) နံၣ်တနံၣ်အပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မၤဂျူဘလံၣ်အမူးန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အမူးအပွဲအဝဲအံၤမၤဝဲတုၤဒၣ်လဲၣ်ပုၤယူၤဒၤဖိအစီၤပၤလၢခံကတၢ်တဂၤလၢ အမ့ၢ်, စီၤစံးဒကံယၤအစီၤလၢအဆၢကတိၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ဝံၤဒီးပုၤအံၣ်စရူလးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ် ဖိၣ်အီၤဒီးတၢ်မၤကဲကုၢ်အီၤအဝဲသ့ၣ်ဆူဘၣ်ဘူၤလိၣ်န့ၣ်အိၣ်မးအနံၣ် (၇၀) န့ၣ်လီၤ. ဖဲအနံၣ် (၇၀) အတီၢ်ပူၤ န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တမၤဘၣ် ဂျူဘလံၣ်အမူးအပွဲန့ၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိအဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်မၤဂျူဘလံၣ်အမူးဖဲ ကိၢ်ကနၤဇၢၣ်န့ၣ်ဘၣ်မၤကတၢ်ဝဲဖဲတၢ်အခွဲအခါအဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပုၤအံၣ်စရူလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤ ဂျူဘလံၣ်အမူးအပွဲပွဲထီၣ်အဘျီ (၂၀) န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါ အီၤသ့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢန့ၣ်ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါလံၣ်စီဆုံအလံၣ်နံၣ်လံၣ်လါတၢ်မၤလိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်သုသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးလံၣ်စီဆုံအလံၣ်နံၣ်အလံၣ်လါအတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်မၤလိအပူၤလၢ အမ့ၢ်အပတီၢ် (၇) ပတီၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးဧါ.

တၢ်စံးဆၢသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွဲးတၢ်န့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်အီၤဖဲန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

- * န့ၣ်လီၤဆူကိၢ်ကနၤဇၢၣ်ဒီးဆူတၢ်နီၤလီၤတၢ်လီၢ်အဆၢကတိၢ် = ၆နံၣ်
- * ပုၤစံၣ်ညီၣ်ကိၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အစီၤ = ၄၅၀ နံၣ်
- * စီၤပၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဒိၣ်စီၤအဆၢကတိၢ် = ၅၁၃ နံၣ်
- စီၤပၤစီၤစံးဒကံယၤအစီၤကတၢ်ဝံၤခဲလၢာ်ပာ်ဖျိၣ် = ၉၆၉ နံၣ်

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိစးထီၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်ဆူကိၢ်ကနၤဇၢၣ်ဒီးဆူဘၣ်တၢ်စိၢ်အီၤဆူဘၣ်ဘူၤလိၣ်န့ၣ် အနံၣ်အိၣ်ဝဲ (၉၆၉) နံၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ.

မုမုဒ်န့ဒ်ဒီး ပမုဒ်စံးလာကျဲအဂတဘိန့ဒ်, တာ်လာဂျူဘလံာ်အတာ်သိာ်တာ်သီအံးန့ဒ် ပမုဒ်စံးလာတာ်အကဒုန့ဒ်ဒီး တာ်လာတာ်အနီာ်ကီာ်, ဒ်ပစံးတာ်အသီး, တာ်လာဂျူပလံာ်တခါလာအအိာ်ဒီး တာ်ကဟုကညီဒီး တာ်တူာ်ဒိာ်ဂီဒိာ်န့ဒ်ကဘာ်အိာ်ဝဲစွာ်ကီးလီၤ. တာ်လာတာ်အကဒုတမံးအံးမုဒ်မာ်ထူာ်ဖျဲးပုၤ အံာ်စရုလး ဖိသုာ်တဖာ်ဒီး မာ်အိာ်ထီာ်တာ်အခွဲးအယာ်သုာ်တဖာ်လာ အဝဲသုာ်လီၤမာ်ကွံာ်တဖာ်န့ဒ်မုဒ်သုန့ဒ် ဒီး, တာ်အနီာ်ကီာ်တမံးအံးစွာ်ကီးကဘာ်အိာ်ဝဲဒီးတာ်လာအလီၤကဟုကညီဒီး တာ်လာတာ်တူာ်ဒိာ်ကီာ်ဒိာ်န့ဒ် ပဒွး ကွာ်အီၤသုလီၤ.

လာလံာ်စီဆုာ်အပူၤန့ဒ်, တာ်အနီာ်ကီာ်ဘာ်ဃးဒီးဂျူဘလံာ်အတာ်သိာ်တာ်သီအဆာကတီာ်တမံးန့ဒ် အိာ်စွာ်ကီးဒါ.

အိာ်ဝဲစွာ်ကီးန့ဒ်ပထံာ်ဘာ်လီၤ. ပထံာ်ဘာ်ဖဲ, လံာ်မာ်တံာ် ၃း၁၉ န့ဒ်လီၤ.

“မာ်သးဒ်န့ဒ်ဒီးဒ်သီးသုတံာ်ဒဲးဘးကဘာ်တာ်တြျာ်ကွံာ်, ဒီးဒ်သီးတာ်အခုာ်တာ်အမုာ်လာကစာ်အမဲာ်ညါ အကတီာ်ကဘာ်,”

လံာ်မာ်တံာ် ၃း၂၁,

“အဝဲဒုာ်, တချးတာ်ခဲလာာ်ဘာ်တာ်မာ်က့ၤအသးဒီး, မုဒိာ်ဘာ်တူာ်လိာ်အီၤ, ဒ်ယွၤစံးဟံာ်ဝဲလာအဝဲ စီဆုာ်အထးခိာ်လာပျာ်လာကစာ်လံာ်လံာ်အသီးန့ဒ်လီၤ.”

လံာ်မာ်သဲ ၁၉း၂၈,

“ဒီးယုာ်ရှုးစံးဘာ်အီၤ, ယစံးဘာ်တဲဘာ်သုတီတီအံး, ပုၤလာအပိာ်ယခံသုဝဲသုာ်, လာတာ်မာ်က့ၤ အသးလာအသီအပူၤ, တုၤပုၤကညီဖိခွါအံးကဆုာ်နီၤလာအလီၤပစိာ်ကဟုကညီအဖိခိာ်ဒီး, သုဝဲသုာ်အံး, သုကဆုာ်နီၤစွာ်ကီးလာလီၤပစိာ်တဆံခံဖျာ်အဖိခိာ်, ဒီးသုကစံာ်ညီာ်အံာ်စရုလးတဆံခံဒုာ်န့ဒ်လီၤ.”

ဘာ်ဃးဒီးလံာ်စီဆုာ်အဆာသုာ်တဖာ်သုနာ်ဟံာ်စွာ်ကီးဒါ. ဒ်လံာ်စီဆုာ်အတာ်ကွဲးအသီး, တာ်သုာ်တဖာ်န့ဒ် တမုာ်ထဲလာပုၤအံာ်စရုလးဖိသုာ်တဖာ်န့ဒ်ဘာ်. မုာ်စွာ်ကီးလာပုၤဟီာ်ခိာ်ဖိခဲလာာ်အကီာ်, ဂျူဘလံာ်အတာ်သိာ် တာ်သီအဆာကတီာ်လာအအိာ်ဒီးတာ်လာအလီၤကဟုကညီဒီးတာ်လာအတူာ်ဒိာ်ကီာ်ဒိာ်အံးန့ဒ်ကအိာ်ထီာ်ဝဲ စွာ်ကီးလီၤ. တာ်ကတိၤတဘိလာအမုာ် “လာတာ်မာ်က့ၤအသးလာအသီအပူၤ” အံးန့ဒ် ဝဲသးစူၤအိာ်ဒီးတာ်ပလီၤ သုာ်ပလီၤသးန့ဒ်တက့ၤ.

တာ်အဝဲအံးမုာ်ဒုာ်ဂျူဘလံာ်အတာ်သိာ်တာ်သီအကလုာ်ကထါထဲတမံးမီၤလာဘာ်တာ်ကတိၤအီၤဒ် တာ်အက့ၤအဂီၤလာတာ်အနီာ်ကီာ်တမံးလာအမုာ် တာ်ဒိာ်ဂျူဘလံာ်အတာ်သိာ်တာ်သီအလုာ်အလံာ်န့ဒ်လီၤ.

တာ်ဆာကတီာ်ဘာ်ဃးဒီး “လာတာ်မာ်က့ၤအသးလာအသီအပူၤ” အံးန့ဒ် ကစးထီာ်ဝဲဖဲတာ်ဆာကတီာ် မတၤန့ဒ်လဲာ်. ဘာ်ဃးဒီးတာ်ဆာကတီာ်အံးန့ဒ် ပဂုာ်ပဒွးအီၤသုလာကျဲဒ်လဲာ်.

အိာ်ဝဲဒီးသုဝဲစွာ်ကီးလီၤ. တာ်စံးဆာန့ဒ်ဘာ်တာ်ဟံာ်သုအီၤဖဲ ဝဲယံးရမံယာ်စံးကတိၤဟံာ်စာ်လာတာ်လံာ် အကျိာ်လာအမုာ်, “ကီးမုာ်နံးမုာ်နံးလာအအိာ်သယုာ်န့ဒ်အိာ်ဘျး” ဝဲတုၤအပုၤထီာ်အနံာ်နွံဆံလီၤ.” န့ဒ်လီၤ. (တာ်အနံာ် - ၇၀ = အိာ်ဘျးအမုာ်နံး - ၇၀)

မုာ်ဝဲလီၤ. တာ်အကဒုအခိာ်ထံးလာအမုာ် “အိာ်ဘျး” ဝဲတုၤအပုၤထီာ်အနံာ်နွံဆံအံးန့ဒ်မုာ်စွာ်ကီး တာ်အနီာ်ကီာ်အခိာ်ထံးအဆာကတီာ်တမံးအံးစွာ်ကီးကဘာ်အိာ်ဝဲလီၤန့ဒ်လီၤ.

မှားဝဲလီ၊ ဂျူဘလံဉ်အတၢ်အိဉ်ဘျးနံၤကဘဉ်အိဉ်ဝဲအဘျီ (၇၀) န့ၣ်လီၤ။

ဘဉ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤမဲပကယုသ့ၣ်ညါဘဉ်အိတက့ၢ်၊ ပုၤအံၣ်စရုလးဖိသ့ၣ်တဖဉ်အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်အမူး အပွဲဘဉ်ဃးဒီးဂျူဘလံဉ်အံၤမၤဝဲဝံၤလံအဘျီ (၁၉) ဘျီဝံၤလံဒီးအိဉ်တ့ၢ်ဒဉ်ကဘဉ်မၤဝဲအဘျီ (၂၀) ဘျီတဘျီ အဂီၢ်န့ၣ်တၢ်ဆာကတီၢ်လဲၤန့ၣ်ဝဲ (၁၉) နံၣ်ဝံၤဒီးဘဉ်တၢ်ဖိဉ်အိၤဒီးဆုၤအိၤဆူ ဘၤဘူလိဉ်န့ၣ်ပထံဉ်ဘဉ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၣ်အယိကစၢ်ယွၤစံးပၢ်စၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢကဘဉ်မၤ ဂျူဘလံဉ်အဘျီ (၇၀) ဘဉ်ဆဉ်မၤဝဲဝံၤဒဉ်ထဲ (၁၉) ဘျီန့ၣ်၊ မ့ၢ်ဒဉ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်စံးပၢ်အဖိခိဉ်ဘဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒွးအိၤန့ၣ်ပထံဉ်ဘဉ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ကဘဉ်မၤဝဲ အိဉ်တ့ၢ် (၇၀-၁၉=၅၁) ဘျီဂျူဘလံဉ်အမူးန့ၣ်ပထံဉ်ဘဉ်လီၤ။

ဘဉ်ဃးဒီးတၢ်အိဉ်တ့ၢ်အဘျီ (၅၁)ဘျီလၢအဝဲသ့ၣ်တမၤဘဉ်ဝဲလၢန့ၣ်၊ ကကဲထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်မတၤသ့ၣ် တဖဉ်န့ၣ်လဲဉ်။ ပုၤသ့ၣ်တဖဉ်န့ၣ်တုၤဒဉ်လဲဉ်တၢ်ဆာကတီၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဂျူဘလံဉ်ဖးဒိဉ်တမံၤတုၤ လီၤလၢအကအိဉ်ထီဉ်အခါန့ၣ် အပူၤဒဉ်လဲဉ်တမၤဘဉ်ဝဲလၢဘဉ်။ ဖဲတၢ်ဆာကတီၢ်အပူၤအဝဲအံၤတမၤဘဉ် ဂျူဘလံဉ်အမူးအယိ၊ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ဒွးလၢအမ့ၢ် (၇x၇) 'ဖဲးတၢ်အသိး တၢ်(၄၉)နံၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်(၇)နံၣ်အတၢ် အိဉ်ဘျးနံၤ အတၢ်ဘဉ်ထွဲအံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကီး တၢ်အရုဒိဉ်တမံၤန့ၣ် ပထံဉ်ဘဉ်လီၤ။

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဝုယံးရမံယုၤ အတၢ်စံးပၢ်ဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဆာကတီၢ်အံၤန့ၣ် ပဂံၢ်ပဒွးအိၤသ့လီၤ။

- * ပုၤအံၣ်စရုလးဖိသ့ၣ်တဖဉ် မၤဂျူဘလံဉ်အဘျီ(၁၉)ဘျီ → ၅၀ x ၁၉ = ၉၅၀ နံၣ် (ဂျူဘလံဉ်အနံၣ်ဘဉ်တၢ်ပၢ်ဖိဉ်အိၤ)
- * ကစၢ်ယွၤအတၢ်နီၤဖးပံၢ်ဖး အတၢ်အိဉ်တ့ၢ်အဘျီ (၅၁)ဘျီ → ၄၉ x ၅၁ = ၂၄၉၉ နံၣ် (ဂျူဘလံဉ်အနံၣ်ဘဉ် တၢ်ထုးန့ၣ်အိၤ)
- * ဂျူဘလံဉ်အတၢ်အိဉ်ဘျးနံၤအဘျီ(၇၀) အတၢ်ဆာကတီၢ် = ၃၄၄၉ နံၣ်
လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်အနံၣ် (၃၄၄၉) နံၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဒဉ်တၢ်အနံၣ်(၇၀)လၢ အမ့ၢ်တၢ်အိဉ်ဘျးနံၤအခွဲးလၢ ဝံယရမံယုၤ အတၢ်စံးကတိပၢ်စၢၤတၢ်သ့ၣ်တဖဉ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒဉ် ဂျူဘလံဉ်အတၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢ ဘဉ်တၢ်မၤအိၤဒ်အကဒုဒီးဆူတၢ်ဆာကတီၢ်လၢ အမ့ၢ်၊ “တၢ်မၤက့ၢ်အသးလၢအသီအပူၤ” လၢအဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဒီးတၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဂျူဘလံဉ်အမူးအခိဉ်ထံး အဆာကတီၢ်ဒဉ်လဲၤန့ၣ်လီၤ။

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒဉ် တၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဂျူဘလံဉ်ဖးဒိဉ်တမံၤ အတၢ်ဆာကတီၢ်အခိဉ်ထံးန့ၣ် ပသ့ၣ်ညါအိၤသ့လၢကျဲဒ်အံၤလီၤ။

တၢ်အနံၣ် (၃၄၄၉) နံၣ်အံၤန့ၣ် ဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဒီးတၢ်ဆာကတီၢ်ခံမံၤလၢအမ့ၢ် BC, ဒီး AD န့ၣ် ပဘဉ်သ့ၣ်ညါပၢ်စၢၤဝဲန့ၣ်လီၤ။

အခဲအံၤပစးထီဉ်ဒွးအိၤလၢတၢ်ဆာကတီၢ် BC အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်။

- * တၢ်န့ၣ်လီၤဆူကီၢ်ကနုၤဒီးဆူကီၢ်ဘဉ်ဘူလိဉ်
ဘဉ်တၢ်မၤကဲကုၢ်အိၤအိဉ်အနံၣ် - ၉၆၉ နံၣ်
- * တၢ်မၤကဲကုၢ်အိၤလၢဘၤဘူလိဉ်ဆူတၢ်အိဉ်သယုာ်
အဆာကတီၢ်အိဉ်အနံၣ် - ၇၀ နံၣ်

* စီပူကိရုဉ်ထီဉ်နီတနံဉ်အပူတၢ်ပူဖျးဒီးဆူ

AD.1 အတၢ်ဆာကတီၢ်

- ၅၃၆နံဉ်

(ဝံသးစူကွၢ်ကဒါက့တၢ်မလိ - ၂၂ တက့ၢ်)

လာ B.C အဆာကတီၢ်အပူ တၢ်ဆာကတီၢ်အိဉ်ဝဲဒဉ် - ၁၅၇၅ မ့ၢ်ဝဲလီၤ. ပုၤအံဉ်စရလးဖိသ့ဉ်တဖဉ်န့ၢ်လီၤဆူ ကီၢ်ကနုၤဒါအခါန့ၢ်မ့ၢ်ဒဉ် BC. ၁၅၇၅ န့ၢ် ပထံဉ်ဘဉ်လီၤ.

လာတၢ်န့ၢ်အယိ တၢ်ဆာကတီၢ်အနံဉ် ၃၄၄၉ နံဉ်အပူန့ၢ် ပမ့ၢ်ထုးထီဉ်ကွံာ်အနံဉ် ၁၅၇၅နံဉ်န့ၢ်ဒီး ပကမၤန့ၢ်တၢ်အနံဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လာအမ့ၢ် AD န့ၢ်ဒီး ကမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးတၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဂျူဘလံဉ် အမူးအပွဲအခိဉ်ထံး န့ၢ်လီၤ.

၃၄၄၉-၁၅၇၅-၁၈၇၄ AD န့ၢ်လီၤ.

မ့ၢ်ဝဲလီၤ. တၢ်လာ AD ၁၈၇၄ အနံဉ်အံၤန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဂျူဘလံဉ်, ဒ်ပစံးတၢ်အသိး, “တၢ်မၤက့ၤ အသးလာအသီအပူ” အတၢ်ဆာကတီၢ်အခိဉ်ထံးန့ၢ်လီၤ.

ဘဉ်ဆဉ်တၢ်မၤအသးအဝဲအံၤ တမ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်အကဒုအသိးလာ တမ့ၢ်ထဲတနံဉ်အကီၢ်ဘဉ်. မ့ၢ်ဝဲဒဉ်လာ, တၢ်ဆာကတီၢ်လာတၢ်မၤက့ၤအသးလာအသီအပူ (----- The time of restitution) အယိ တၢ်သ့ဉ်တဖဉ် အံၤမ့ၢ်ဒဉ်တၢ်အနီၢ်ကီၢ်လာအမ့ၢ် ဂျူဘလံဉ်အံၤန့ၢ် ကအိဉ်ဝဲလာတၢ်ဆာကတီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်ခဲလၢာ်န့ၢ်လီၤ. လာ လံာ်စီဆုံအပူန့ၢ် တၢ်ကတိၤဖိတဘီလာအမ့ၢ်, တၢ်အဆာအလီၢ်တဆာ (Time) အံၤန့ၢ် မ့ၢ်ဒဉ်တၢ်ဆာကတီၢ် တနံဉ်န့ၢ်ဒီး မ့ၢ်မ့ၢ်လာတၢ်ဆာကတီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်န့ၢ်ပကကိးလာတၢ်အစီ (Time) န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲလီၤ. တၢ်အနီၢ် ကီၢ်ဂျူဘလံဉ်အံၤန့ၢ် ကအိဉ်ဝဲလာအနံဉ်တဖဉ်အနံဉ်န့ၢ် ပထံဉ်ဘဉ်လီၤ.

လာတၢ်န့ၢ်အယိ စးထီဉ်ဖဲ AD ၁၈၇၄ န့ၢ် တၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဂျူဘလံဉ်အမူးအံၤန့ၢ် ကဘဉ်တၢ်စးထီဉ်မၤ အီၤဒီး, တၢ်ဆာကတီၢ်ကအါန့ၢ်တနံဉ်လာ တၢ်အကဒုဒီးလာတၢ်ဆာကတီၢ်တမံၤ အဘၢဉ်စၢၤန့ၢ်ကလူပိာ်ထွဲ အခံလီၤ.

တၢ်ဆာကတီၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ဒဉ်ကစၢ်ယွၤအတၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဆိဉ်ဝါကလီၤဘဉ်လာ ပုၤကလုာ်သ့ဉ်တဖဉ်အဖီ ခိဉ်ဒီး, တၢ်ပူဖျးကအိဉ်ထီဉ်လာပုၤလာအသံဝဲလာ တၢ်ဒဲးဘးအယိသ့ဉ်တဖဉ်ကအိဉ်ဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုဉ်သ့ဉ် တဖဉ်န့ၢ်လီၤ.

လာန့ၢ်တကးဘဉ်, ကမၤန့ၢ်က့ၤတၢ်ဆိဉ်ဂ့ၤဆိဉ်ဝါလာအလီၢ်မၢ်ကွံာ်သ့ဉ်တဖဉ်ဒီး တၢ်ပာတၢ်ပြးသ့ဉ်တဖဉ် ကဘဉ်လိဉ်ဖိဒုလိာ်အသးအဂ့ၢ်န့ၢ် ပကထံဉ်ဘဉ်ဖဲ, လံာ်ဝံယရူယၤ ၂၅:၆-၈ န့ၢ်အသိးလီၤ.

“ဒီးတၢ်သးမ့ၢ်ကီၢ်မ့ၢ်အယွၤကမၤတၢ်အိဉ်ဘီဉ်သိ, တၢ်အိလၢစပံးထံအိဉ်ဒီးအသးအယါလာအပူ, တၢ် ဘီဉ်သိလာအဝံဉ်, စပံးထံအိဉ်ဒီးအသးအယါလာအပူလာအဆုံဝဲလာပုၤကိးကလုာ်ဒဲးအကီၢ်လာ ကစၢ်အံၤ အလီၤလီၤ.”

“ဒီးလာကစၢ်အလီၤအံၤကမၤဟးဂီၤတၢ်မၤဘၢမဲာ်, တၢ်မၤဘၢမဲာ်လာအအိဉ်လာ ပုၤကိးကလုာ်ဒဲးအဖီ ခိဉ်ဒီးထဉ်တဘျီလာအထါထဉ်အသးလာပုၤကိးကလုာ်ဒဲးအဖီခိဉ်လီၤ.”

“တၢ်သံလီၤဘျုးလံလီၤထူလီၤယိာ်လံ, ဒီးကစၢ်ယွၤထွါကွံာ်မဲာ်ထံလာ ကယံာ်ပုၤအမဲာ်, ဒီးကဟံးထီဉ် ကွံာ်အပုၤကိးမ့ၢ်အတၢ်ဒုဉ်ဒွဲဉ်လာ ဟီဉ်ခိဉ်ဒီးသ့ဉ်ညါလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ယွၤကတိၤတၢ်လီၤ.”

လံာ်စီဆုံလာ အဖီခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စံးဘၣ်ပုၤလာ၊ လာပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ကစၢ်ယွၤမၤတၢ်ကတဲာ် ကတီၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂုၤဆိၣ်ဝါလာအမ့ၢ် တၢ်အနီၣ်ကီၢ်ဒီးတၢ်ဖးဒိၣ်တမံၤလာအမ့ၢ် ဂျူဘလံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ပနီၣ်အတၢ်ကွဲးအခီပညီန့ၣ် ပကဃုသ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤတက့ၢ်.

* တၢ်ဘီၣ်သိလာအဝံၣ် - ကစၢ်ယွၤကဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဆိၣ်ဂုၤဆိၣ်ဝါဆူ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ခဲလာ်အတၢ်ပနီၣ်တမံၤလီၤ.

* စပံးထံအိၣ်ဒီးအသံးအဃါ - လာပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကစၢ်ယွၤအိၣ်ဒီးအတၢ်ကူၣ်ထီၣ် ဖးလီၤ, တၢ်ဘၣ်တုဒီးကစၢ်ယွၤအကလုာ်ကထါသ့ၣ်တဖၣ်ကလုာ်လီၤကံလီၤဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယွၤအကလုာ်အကထါလာအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီသ့ၣ်တဖၣ်ကဆုၤကဒါက့ၤတၢ်ဆူတၢ်အခိၣ်ထံး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအကလုာ်အကထါသ့ၣ်တဖၣ်ကမၤမ့ၢ်ထီၣ်က့ၤပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အသး လီၤ. မ့ၢ်ဝဲလီၤ. လာပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂုၤဆိၣ်ဝါသ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ထီၣ်ဝဲလာ တၢ်ဆာကတီၢ်တမံၤအံၤအပူၤလီၤ.

တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလာအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မၤက့ၤတၢ်လာအသီသ့ၣ်တဖၣ်လာထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဝဲတဆီဘၣ် တဆီအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ AD ၁၈၇၄ အဂ့ၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ် သးစ့ၢ်ကီးဒါ. တၢ်အနီၣ်ကီၢ်တခီန့ၣ်, ဘၣ်ဃးဒီးဂျူဘလံၣ်အမူးအနီၣ်ကီၢ်အံၤန့ၣ် အိၣ်ထီၣ်တ့ၢ်လံအဃိ, တၢ်ဆာ ကတီၢ်လာတယံာ်တမီၢ်အပူၤ ပုၤကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျဲးဒီး ကက့ၤက့ၤကဒါက့ၤဆူတၢ်လီၢ်လာ အဟဲဝဲန့ၣ်ကမၤအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လာဂျူဘလံၣ်အနီၣ်ကီၢ်တမံၤအံၤကယုာ်ထဲလဲၣ်ဒီး ကကတၢ်ဖဲတၢ်ဆာကတီၢ်မတၤလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲတၢ်မၤလိလာအကဟဲသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.

အခဲအံၤပမ့ၢ်ဒူးကွၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲလံအနံၣ် (၁၄၅) နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (AD 2019) လာတၢ်န့ၣ်အဃိ တၢ်လာ တၢ်အနီၣ်ကီၢ်ဂျူဘလံၣ်အံၤကလာထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တ့ၢ်ဒဲးအါမးန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ.

လာခံကတၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ဂျူဘလံၣ်အကဒုအပူၤ ဂျူဘလံၣ်အနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤ အဆိကတၢ်မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ, **၃မိၤၤ ၂၅:၉** န့ၣ်လီၤ.

“ဒီးလာလါနွံလါတလါထီၣ်ဆံဆဲၣ်နံၤတနံၤန့ၣ် နဘၣ်ဒုးခိၣ်ကွဲးအသိၣ်ဖးဒိၣ်လီၤ. လာတၢ်ပူၤဖျဲး အမ့ၢ်တနံၤန့ၣ် သုဘၣ်နးခိၣ်ကွဲးအသိၣ်လာ သုကီၢ်ဒိကီၢ်ညါလီၤ.” (Thou)

တၢ်လာပုၤလုာ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤလုာ်ဝဲဖိအဒုၣ်အထာန့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မၤတၢ်ခွဲတၢ်ပုၤအတၢ်မၤလာကစၢ်ယွၤဒီး ပုၤအံၣ်စရုလးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အခါစးဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးစီၤအဟရိၣ်အဖိ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. လာန့ၣ်တကးဘၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ် ပုၤလုာ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်လုာ်တၢ်ပာ်အထူသနူအဂ့ၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါအီၤဖဲ ၃မိၤၤအပူၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. (၃မိၤၤအဆာဒိၣ် ၂၁,၂၂)

ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်အနီၣ်ကီၢ်ဂျူဘလံၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလာ တၢ်အနီၣ်ကီၢ်ပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်န့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အနီၣ်ကီၢ်ပုၤလုာ်တၢ်အဒိၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်ဖဲ **လံာ်လီၣ်ဖျါ ၁:၆** န့ၣ်လီၤ.

“ဒီးပတ်ပုလလဘီမု၊ ဒီးပုလုတ်အဒိတ်တဖန်လာယွဒီးအဟ်အမဲင်ညါတကန့န့၊ မိတ်လတ်ကပီ၊ ဒီးတိတ်ကမီအိတ်ဒီးအီအစီအယုတ်ယုတ်တက့၊ အမုန့”

တတ်လတ်အနီကီပုလုတ်အဒိတ်သုတ်တဖန်အံန့န့မုဒုတ်ပုလလဟ့န့လီအသးဒီး လူပိတ်ထွဲပကစာ ယုတ်ရှူးအခံသုတ်တဖန်န့န့လီ၊ ပုလသုတ်တဖန်န့န့မုဒုတ်ပုလလအသမာကွံင်အသးဒီးယီကစာယုတ်ရှူးအခိတ်လီ သုတ်တဖန်န့န့လီ၊

လတ်အကဒုအစီအပူန့န့ပုလုတ်အဒိတ်တဖန် ကိးပသူဘိးဘုတ်သုတ်ညါတဆုပုအံင်စရလးဖိလ အဘုတ်ဃးဒီးဂျူဘလံင်အဂုန့န့အသိး၊ မုမဆါတနံအံပုလလအကကဲထီတ်တတ်အနီကီပုလုတ်အဒိတ် သုတ်တဖန်လာအမုပုလလဟ့န့လီအသးဒီး လူပိတ်ထွဲကစာယုတ်ရှူးသုတ်တဖန်စုကိးကဘုတ်ကိးပသူဘိးဘုတ် သုတ်ညါတဆုပုဟီတ်ခိတ်ဖိအအိတ်လတ်အဘုတ်ဃးဒီး ဂျူဘလံင်အနံင်သုတ်တဖန်လာအပုဒီး တတ်ဆိတ်ဂုဆိတ်ဝါ အဂုန့န့တက့န့န့မုဒုတ်ပတ်ဆာဂုဆာဝါန့န့လီ၊

အမုန့